

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2013 > Scenarier > Er der ny viden om kvælstofdepositionen i naturen på vej?

Er der ny viden om kvælstofdepositionen i naturen på vej?

I december-nummeret af *Vand & Jord* kan man læse to spændende artikler om kvælstofreguleringen af Jesper Bak, Promilleafgiftsfonden for landbrug seniorrådgiver ved AU, Institut for Bioscience.

Artiklerne har titlerne

- "Effekten af 1 kg N"
- "Kvælstof forandrer og forarmer naturen - tålegrænser for biodiversitet"

Effekten af 1 kg N

Denne artikel handler blandt andet om de lovfastede krav i reguleringen af husdyrbrugene, og der stilles spørgsmål ved, om "ikke dele af reguleringen overskrider grænsen for fagligt forsvarlig forenkling". I artiklen understreges det blandt andet, at

- et beskyttelsesniveau for al natur er alt for forsimplet, fordi der vil være områder, der beskyttes for meget, for lidt og forkert
- enkeltheden umuliggør prioritering
- effekten af en kvælstofpåvirkning afhænger af tålegrænse, målsætning (tidshorizont) og målemetode
- en fast grænse for, hvorunder der ikke vil kunne måles effekter, langt fra er det samme som en grænse, hvorover der altid vil kunne måles effekter
- der kan måles et øget optag af kvælstof i mos ved belastninger på over 1 kg N
- målemetoder svarende til NOVANA-overvågningen med sikkerhed kan detektere ændringer i plantesamfundet på en enkelt lokalitet ved ændringer i kvælstofbelastningen på mellem 4 og 16 kg N pr. ha, pr. år (værdier ikke korreleret med tålegrænse).

Kritikken af det unuancerede 1 kg-niveauet er velbegrundet, men der er enkelte manglende præciseringer eller uklarheder i forhold til den gældende regulering af husdyrbrug. Det er f.eks. muligt, i forhold til visse naturarealer, at nuancere kravet til merbelastningen. Indtrykket er dog, at det sjældent sker, og at der ofte tages udgangspunkt i 1 kg-niveauet. Desværre præsenterer artiklen ingen metoder til effektiv vurdering på et konkret areal eller specifikke forslag til forvaltning.

Kvælstof forandrer og forarmer naturen – tålegrænser for biodiversitet

I denne artikel er der fokuseret på vores mest følsomme natur i habitatområderne, tålegrænser og biodiversitetsmålene. Artiklen præsenterer kort tålegrænsebegrebet, biodiversitet, kvælstofdepositionens effekter på biodiversitet, en metode til beregning af tålegrænser og en tabel over nogle af habitatnaturtypernes beregnede tålegrænser.

Tabellen præsenterer tålegrænser for habitatnaturtyper med udgangspunkt i, at der ikke må ske væsentlige forringelser i vækstbetingelserne for en række udvalgte arter med udgangspunkt i tre forskellige reference-år, blandt andet 1992 (vedtagelse af habitatdirektivet) og 2010 (vedtagelse af målet for at standse tilbagegangen i biodiversitet i EU).

De beregnede tålegrænser ligger i alle tilfælde på niveau med - eller under den lave ende af intervallet for - de hidtil anvendte empiriske tålegrænseintervaller og i alle tilfælde under den gennemsnitlige kvælstofdeposition (baggrundsbelastningen). Det må derfor forventes, at tålegrænsen er overskredet for en del arealer.

Artiklen konkluderer, at overskridelserne fortsat er så markante, at der vil være et behov for både generelle emissionsreduktioner, målrettet indsats omkring de mest udsatte områder og en kombination med andre virkemidler, f.eks. forbedret og målrettet naturpleje, hvis udviklingen skal vendes.

Hvilken betydning får artiklerne?

Begge artikler stiller spørgsmål ved reguleringen af kvælstofpåvirkninger af naturen, men det kan være noget usikkert, hvilken betydning det får.

Begge artikler henviser til en AU rapport under udgivelse. Rapporten har titlen "Tålegrænser for dansk natur, opdateret landsdækkende kortlægning af tålegrænser for dansk natur og overskridelser heraf". En titel, der, sammen med indholdet i artiklerne, lugter lidt af forarbejde til 2. generations basisanalyserne for Natura 2000-områderne (jf. 1. generations basisanalyserne, hvor mere konkrete tålegrænser efterlyses).

Under alle omstændigheder er der stor sandsynlighed for, at rapporten og viden herfra kan få betydning for både det politiske og myndighedernes arbejde med den fremtidige regulering af husdyrbrug.

Vi forventer ingen umiddelbare løsninger, men forhåbentligt en videnskabelig baggrund for en synliggørelse af nødvendigheden i at nuancere og målrette forvaltningen samt inddrage nye løsninger.

Artiklerne kan ikke hentes elektronisk, men læses i tidsskriftet *Vand og Jord* nr. 4, 19. årgang december 2012. Forlaget Nepper & Stagehøj.